

54
49
M 7543

184749

МОЛОДІСТЬ

ЗБІРКА ТВОРІВ
ЧЛЕНІВ ЛІТЕРАТУРНОЇ СТУДІЇ
ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМ. О.М. ГОРЬКОГО

ВИДАННЯ ХДУ
ХАРКІВ • 1939

БЕЗПЛАТНО

39-947

184

V.N. Karazin Kharkiv National University

00682583

2

2

Ш. 754-3.

МОЛОДІСТЬ

ЗБІРКА ТВОРІВ
ЧЛЕНІВ ЛІТЕРАТУРНОЇ СТУДІЇ
ХАРКІВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ім. О. М. ГОРЬКОГО

ПРОВЕРЕНО
ЦНБ 4945

Проз. 13083
ЦНБ 1938

8

184749

ВИДАННЯ ХДУ

ХАРКІВ 1939

Відповідальний редактор Б. Кубланов.

Консультанти-рецензенти:

Проф. Л. Булаховський, проф. М. Легавко,
проф. О. Розенберг, доц. С. Шаховський,
т. Ст. Крижанівський (Спілка радянських письменників).

Упов. Облліту С-22690.

Зам. 5434.

Тираж 600.

Здано на виробництво 25/X 1938 р. Підписано до друку 13/XII 1938 р. Друкованих аркушів 41/8. Літер в друк. аркуші 48.000. Розмір паперу 62x94.

2 поліграф. ф-ка. Харків, вул. К. Лібкнехта, 13.

Ів. КЛИМЕНКО

КОМСОМОЛЬСЬКА

Як ішли ми придніпров'ям,
як ступали на поля,
узялась росою-кров'ю
в битвах стоптана земля.

Як ішли ми крізь тумани,
загартовані бійці,
у походах наші рани
замінялись на рубці.

Бур'яном послались ріллі,
ми усі краї пройшли,
ми боролися в Трипіллі,
під Житомиром були.

Нам дала багнети, крицю,
батьківщина дорога,
ми із Сталіним Царицин
боронили од врага.

Гнали коней ми галопом,
скрізь пронесли прапор наш.
Як були під Перекопом —
переходили Сиваш...

Наша юність не погасла,
хоч на ній боїв печать,
і довічне наше гасло —
Жить,
цвісти,
перемагать!

Ів. КЛИМЕНКО

ПІК СТАЛІНА

Стоїть облитий сонцем пік —
як витвір дужої природи
Віки мінятимуть народи
а він стоятиме повік.

Величний, чистий, як ріка,
У сяйві срібного проміння,
Несе ім'я більшовика
В усі грядущі покоління.

Ів. ТРІЙНЯК

*
* *
*

Хто крила нам дав соколині,
Хто соколів кличе своїх
Летіти у простори сині
І вище і далі за всіх?

Хто може так славно літати,
Хто вміє відважніше нас
У смілім бою підкоряти
І простір широкий і час?

У просторі синім летіти
Крізь холод полярних висот
І полюс північний відкрити
Зумів лиш радянський пілот.

Окрилений сонячним льотом
Щасливого люду свого,
Натхнений великим пілотом,
Ясними ділами його.

Д. КАНЕВСЬКИЙ

СТОЛИЦЯ

Ми виглядали з вікна вагону.
Осінь з обох сторін.
Бачили ми — багрянів, золотішав
кожен новий прогін.
Ми не давали сусідам спокою:
«Скоро вже буде вона?»
Добрі сусіди ловили приміти,
передавали нам...
Крикнув нарешті
і зупинився
зморений паровоз.
Трішки не вірилось...
Як ми чекали!
І перед нами — ось:
Змалку омріяна...
Снилось,
хотілось
в гості до тебе прийти.
Ось ми дорослі сходим до тебе,
ось перед нами ти.
Не треба нам транспорту, люба,
і різних
учених провідників —
Ми знаєм ці вулиці,
кожен немов би
юність отут провів.
Ми хочем торкнутися знайомі будівлі,
забуті знайти слова,
Історію щастя свого пізнати.
Яка вона тут жива!
Позаду лишили ми
знаменитий
в сімнадцятий рік вокзал.
Ліворуч майдан, де Ільїч з трибуни
славетні слова сказав.

В мереживах вулиць,
новий — і древній,
розходиться слід віків,
Обабіч зростає граніт і мармур —
дорога більшовиків.
Старою тебе я не бачив зовсім,
ну з чим зрівнять молоду?
Нам стрівся в музеї туркмен-рибалка
і мовив він доладу:
Я вчивсь не марно
весло тримати,
я в човні сюди приплив.
Каспійське море
було суворе,
здіймало круті вали.
Вдаряли близько
солоні бризки,
шуміла водовороть.
Проте рибалки
схотіли палко
негоду перебороть.
Пливли по Волзі,
і от невдовзі
ввійшли у Москва-ріку.
Щоб подивиться,
яка столиця,
хоч раз один на віку.
І нас зустріли,
хоч пристань сірим
туманом заволокло,
У саме серце
світило сонце —
так радісно нам було.
Я взяв старого рибалку за руку,
шорстку від морської води.
Він, як господар, показував місто,
вулицями водив.
Він вихвалявся, що знає Шмідта
і Щолковський аеродром,
Згадав про коні у Ашхабаді
і завернув до метро.
Пішли ми на станцію Комсомольську
і сіли в м'який вагон...
Він весь на легенду скидався, той вечір,
мені не забудь його.
Мені не забути веселих вулиць

і приятних москвичів.
Я ніс осінні московські квіти,
немов золоті ключі.
Мені відкривалося світло прозорих
рубінових зір Кремля.
Мені відкривався початок будови,
якої не знала земля.
Примруживши очі, я бачив,
як блоки лягають в суцільний ряд.
У небо, у хмари янтарним блиском —
велич Палацу Рад.
Вгорі вождя велетенська постать,
рука розрива грозу.
Відтіль далеко-далеко видно,
що робиться скрізь внизу.
Як з порту Москви до морів-океанів
вантажені йдуть кораблі,
Як сходять-ростуть молоді урожаї
на лоні старої землі,
Як незбориме сталінське плем'я
проходить у даль віків,
І всі дороги ведуть до світла —
в столицю більшовиків.

Д. БАКУМЕНКО

ПІСНЯ

У неділю рано
Йшов юнак у партизани,
Вранці пораненьку
Провожала його ненька.
Провожала його ненька,
Провожала й мила, —
Дівчинонька молоденька,
Що його любила.
Що його любила,
Кохала, пестила,
Як ішов він до червоних,
До серця тулила.
До серця тулила,
Простягла рученьки:
«Дай-но шаблю гостру,
Милий козаченьку.
Підем вдвох панів рубати,
Голубе, серденько»...
...І помчали бистроногі,
Воронії коні
Через ліси, на Чернігів, —
До Щорса, в червоні.

Д. БАКУМЕНКО

ПІСНЯ ДЖАМБУЛА

Лиш змовкне шумливий степовий аул,
Повіє легесенький вітер здаля...
І тільки появиться перша зоря,
Виходить з домброю із юрти Джамбул,
І рідну країну свою прославля.

Хвилюються струни у спритних руках,
І пісня із вітром в степу гомонить:
«О, вітре крилатий, нездоланий птах,
Куди понесе мене хвиля за мить?

Неси мене, вітре, в квітучі краї,
До серця вітчизни моєї — Москви.
За неї пройшли ми жорстокі бої,
Ми кров проливали потоком густим
За щастя і радість!».
Тож, друзі мої.

Хай чує мелодію рідна земля!
Про неї співає народний співець.
Відчує цю музику серце Кремля,
Цю пісню відчують мільйони сердець,
Її заспіває країна моя.

А вітер ласкаючий степом гуля.
Співає про щастя славетний Джамбул.
Прокинувся сонний степовий аул
І радісно слухає спів солов'я,
Що рідну країну свою прославля.

ДМ. ТИМОШЕНКО

В ГОСТІ ДО ДЯДЬКА

Достигають, половіють ниви,
Небувалий буде урожай.
Зажили колгоспники щасливо,
Дядьку мій, у гості дожидай.

Ми з тобою в тихе місце вийдем,
Де бувало я малим сидів.
У широкі кинемось обійми
Молодих розпахнутих садів,

Що стоять, наповнені плодами,
Соковиті, стиглі та рясні.
Їх ростили цілими роками
В пізню осінь й рано по весні.

Заспіваєм пісню ми веселу,
Щоб лунала, щоб летіла в вир.
Заспіваєм про заможні села,
Дядьку мій, колгоспний бригадир.

На роботу йдеш — не встигне блиснуть
Промінь сонця і нагрить землі.
Ти одне хотів би: руку стиснуть
Дорогому Сталіну в Кремлі.

Раз в житті у мудрі глянуть очі,
Побажать тому багато літ,
Хто трудящим щастя-долі хоче,
Хто створив новий квітучий світ.

Вс. *НИРКО*

РАНОК

Вставало сонце зза гори...
Як дівчина в швидкому танці,
Як ніжні щоки дітвори, —
Так зарум'янивсь обрій вранці.

Та ще роса, та ще туман
І ще безлюдні всі дороги.
Жене овець старий чабан
В колгоспівські степи розлогі.

Шумлять сади, сади, сади.
Широкі, тіняві, безкраї.
В моїй Молдавії завжди
Дорідні, щедрі урожаї.

А в полі ніжних, голосних
Пісень нечуваних мільйони.
На виноградниках рясні
І повнокровні зріють грона.

Ось виїжджають трактори
Орати землю соковиту...
Не знаю кращої пори
За цей останній ранок літа.

ТАРАСУ ШЕВЧЕНКУ

Далекий край. Степи. Піски.
 Похмура кріпость та солдати.
 Та підпис царської руки:
 «Заборонить йому писати».
 Нестерпна муштра без кінця.
 Далеко десь вітчизни небо.
 Та запал мужнього бійця
 Не відібрать катом у тебе.
 Вночі при місяці не раз
 Про Україну у вигнанні
 Поет знедолений, Тарас,
 Пісні складав ти полум'яні.
 І в кожному слові тих пісень
 Плекав ти заповідну віру,
 Що над панами занесе
 Бідак нагострену сокиру...
 Доволі стримувати гнів! —
 Непереможна встала сила,
 І вража кров царів, панів,
 Здобуту волю оросила.
 Якби побачив ти, Тарас,
 Який тепер твій край багатий,
 В який живу я дивний час,
 Які по селах світлі хати.
 І не страждає Прометей,
 Орел кривавий не літає.
 Нова сім'я нових людей
 Твої, Тарас, пісні співає.
 І сонце світить нам нове,
 Ясніють неосяжні далі,
 Бо з нами батько наш живе,
 Любимий вождь — товариш Сталін.
 Ми край свій любим гаряче,
 Зачепить хто — собі ж на горе.
 Тоді річками потече
 Фашистська кров у сине море.

Мих. КУЛЬЧИЦКИЙ

ГРУЗИЯ

Окружили,
 Как тучи,
Горы —
 Тенью,
Молниями ключей,
 Глинобитный и древний город,
Весь пронизанный зноем лучей.

Это Грузия.
 Над домами
Тополей золотой ореол.
 И, как пущенный кверху
Камень,
 В южном небе застыл орел.

Как вино виноградное,
 Песни
Наполняют
 Сердца и страну.
Человек,
 Всей земле известный,
Здесь родился.
 Здесь слушал зурну.

И теперь еще
 Поросль кизила
Закрывает пещеру от глаз,
 Где звучал его голос сильный
Про свободный,
 Как птица,
Кавказ.

А кругом него горцы стояли.
 И решимость горела в глазах.
И кремневые ружья
 Дрожали
В их горячих и сильных руках.

А потом,
 Когда шашки звенели,
Когда белых рубили плеча,
 Он пришел
В сероворсой шинели
 И над картой не спал по ночам.

И лежали пред ним
 Просторы,
Как под взглядом орла лежат.
 Видел он:
Опояшет горы
 Зашумевший айвою сад.

Прояснились зубчатые дали,
 Дым сползает,
Как бурка с плеч...
 С добрым утром,
Товарищ Сталин,—
 Стала былью горячая речь.

Гр. ЛЕВИН

К Р Ы М

Я был в Крыму.
Тот день и час далек,
Когда здесь звонко цокали копыта.
Но я смотрю на каждый уголок
Тревожными глазами следопыта.
Не потому, что самый край таков,
Что здесь и прежде бились по окопам,
А потому, что наши беляков
Добили здесь,
В боях под Перекопом.

Я был в Крыму.
Здесь строились дворцы
Не для меня,
А для царей с князьями.
Но я смотрю на башен изразцы
Пристрастными хозяйскими глазами.
Не оттого, что вид их величав,
Что хорошо им в моря синем гуле.
А потому, что кровью отстояв
И в них мы жизнь новую вдохнули.

И потому все травы мне родны,
И купола, и белые колонны,
И я читаю прошлое страны
Без помощи туземца-чичероне.
И словно вырос я на берегу,
И словно к скалам я взлетал как птица.
И я при всем желаньи не могу
В тропинках и ущельях заблудиться.

И знаю я, когда цветут сады,
Когда темнеют гроздья винограда
И час приходит собирать плоды
С таким трудом возделанного сада.

И я горжусь, что в штормы по морям
Бесстрашно наши корабли водимы.
Что не бывать враждебным якорям
У берегов и побережий
Крыма!

184749

В. ДОБРОВОЛЬСКИЙ

КОНЦЕРТ

Волнуется зрительный зал. Но вот —
замолкли, застыли, сели.
Девчонка, робея, к роялю идет
в Варшаве или Брюсселе.
Сжимает платочек она в руках
и чуточку брови хмурит.
Ведь все-таки страшно: Москва далека,
рояль приготовлен к буре.
Но вот, прекращая волнение рук,
которые разгорелись,
такое приходит спокойствие вдруг,
такая приходит смелость!
Как будто ласка по проводам
летит через сумрак синий.
Я знаю — такое же было там —
у тех четырех — на льдине.
Играй же, девочка, страх отстраня.
Ведь радостен мир и чудесен.
Играй. За твоею спиной страна,
Страна самолетов и песен.
И если вместе пойдем в бои,
и если вьюги запляшут,
умрем, но согреем пальцы твои,
страну отстоявшие нашу.

Е. АВРУТИС

БАЛЛАДА О РЫБАКЕ ИОГАННЕ

Я немало проплыл.
Я всходил на высокие горы.
Я присел у костра,
чтоб озябшие руки погреть,
чтобы лучшим друзьям
рассказать о немеренном горе,
о тяжелой тоске
и о месяце ноябре.
За спиной темнота,
и холодное море клокочет:
«Ничего не забудь»
и, как море, слова глубоки.

Это было в апреле.
От города Гамбурга ночью
под спокойной луной
еле слышно гребли рыбаки.
Перед ними огни
удаляются, тают, бледнеют,
и бросает луна
невесомую россыпь к ногам.
Лодка режет туман,
Вырастает земля перед нею,
И с кормы поднимается
толстый старик Иоганн.
Так давно повелось.
Темнота не решается выдать.
И в такой темноте
обойти удастся врага,
и спокойно доплыть,
чтобы выйти на берег и видеть,
как из низкой хибарки
выходит товарищ Эдгар.
Собираются в небе
массивные рваные глыбы,

и сверкнула зарница
веселым приветом грозе.
Но уже под брезентом,
под скользкими грудями рыбы,
улеглись аккуратные
плотные пачки газет.

Глухо дышит вода.
А ночами у моря не жарко.
«Уходи уж, сынок,
да постой. Застегни воротник.
На вот — шарф я привез.
Обмотай себе шею шарфом».

И веслом оттолкнулся
Ворчливый и грузный старик.
Он в таверне «Подкова»
В наполненном хохотом зале
появлялся потом
С сыновьями двумя по бокам;
и в таверне «Подкова»
другого такого не знали,
веселей Иоганна
не знали еще рыбака.
Так давно повелось.
И опять осторожная лодка
Ударяется в берег...
Недвижно молчат берега.
Ничего не слышать,
и навстречу знакомой походкой
никогда не проспавший
не вышел товарищ Эдгар.

Просочилась тревога
сквозь клубы спрессованной влаги.
И ходил Иоганн,
до рассвета ходил и искал.
А большая страна,
как большой беспокойный концлагерь,
залегла за кормою,
за острыми зубьями скал.

.
От железных колец
затекают и ноют запястья.
На тюремном дворе
никогда не растет трава.

Загнусавил из книжки
плюгавенький выбритый пастор.
Белобрысый палач
не спеша засучил рукава...
В эту ночь, в ноябре,
не смеялись в крикливой таверне.
Рыбаки и матросы
клялись отомстить врагам.
А старик Иоганн...
...он заплакал...
впервые, наверно...
Он не мог не заплакать,
веселый старик Иоганн.

Т. Г. ШЕВЧЕНКО

Проходят дни, проходят ночи,
Проходит лето; вновь шуршит
Листва желтея; гаснут очи,
Уснули думы, сердце спит,
Уснуло все... И я не знаю,
Живу ли я иль доживаю,
Иль так влачится жизнь моя,
Не плачу, не смеюся я.

Доля, где ты? Доля, где ты?
Жду тебя, зову я..
Если доброй жалко, боже,
Дай мне злую, злую.

Лишь не спать бы по дороге,
Лишь с тоской не знаться,
Да колодою гнилою
В мире не валяться.
Сердцем, полным сердцем жить бы,
Чтоб любовь не стыла,
А коль нет... проклясть навеки,
Мир поджечь постылый.

Страшно жить в цепях тяжелых,
Умирать в неволе,
Но страшнее — спать вседневно,
Спать и спать на воле —
И уснуть, уснуть навеки,
И уйти бесследно:
Все равно — погиб ли, жив ли,
Первый ли, последний...

Доля, где ты? Доля, где ты?
Жду тебя, зову я.
Если доброй жалко, боже,
Дай мне злую, злую!

21 декабря 1845.
Вьюница.

Пер. Гр. ЛЕВИН

В. ГЕТЕ

ПРИВЕТСТВИЕ

Обозревая все вокруг,
Стоит во мгле ночной
Героя благородный дух
На башне над водой.

Ему не скрыться, не уйти.
Стоит он, сух и прям,
Желая доброго пути
Идущим кораблям.

Он говорит: «Когда-то кровь
Бурлила, конь скакал
И был наполнен до краев
Рубиновый бокал.

Полжизни я пробушевал.
Теперь я тих и слаб.
Пускай тебя уносит вал
Всегда вперед, корабль!»

Пер. В. ДОБРОВОЛЬСКИЙ

Г. ГЕЙНЕ

ПОСОЛЬСТВО

Мой верный паж, скачи скорей
Через леса, поля,
Во весь опор ты в замок мчись |
Дункана-короля.

В конюшню тихо проберись
И конюху скажи:
«Кто из Дункана дочерей
Невеста, укажи».

Брюнетка — скажет он тебе,
Мчись с вестью той домой,
Но не спеши, коли она
Со светлою косой.

В обратный путь не торопись,
Не горячи коня,
Вручи тугую петлю мне,
Безмолвие храня.

Пер. Д. ЛЕВЯТОВ

Г. ГЕЙНЕ

*
* *

Под черным парусом мчится мой бот,
По бурному морю вдаль.
Ты знаешь, как опечален я
И делаешь тяжче печаль.

Как ветер изменчиво сердце твое,
Порхает туда, сюда ль...
Под черным парусом мчится мой бот
По бурному морю вдаль.

Пер. М. ВАЙНШТЕЙН

ЛОНГФЕЛЛО

СТРЕЛА И ПЕСНЯ

Взвилася к высокому небу стрела,
Взметнулась, блеснула и вдаль уплыла.
Напрасно за нею я зорко следил
И в поисках тщетно леса исходил.
Веселую песнь я послал к небесам,
Неслась она звонко по долам, лесам.
Напрасно за нею я зорко следил
И в поисках тщетно поля исходил.
И только потом, когда годы прошли,
И рощи зеленые вновь зацвели,
Я в дубе высоком стрелу отыскал,
А песню из дружеских уст услышал.

Пер. Д. ЛЕВЯТОВ

СТАНИСЛАВ К. НЕЙМАН

НО Я ПОЮ...

Стыжусь я петь, когда во тьму
Идут в пороховом дыму
Собратья дорогие,
Когда вокруг гудит пурга
И с легионами врага
Сражаются другие.

Стыжусь я петь, коль вновь и вновь
Струится их святая кровь
И все залито кровью.
И боль едва преодолев,
Во мне кипит бессильный гнев
И ненависть с любовью.

Стыжусь я петь — могу ль я сам,
Дав ныне отповедь врагам,
Умерить сердца муки,
Рука слаба, едва дышу...
Могу лишь в песне, и спешу
Подать героям руку.

Стыжусь я петь, но я пою!
Кто смолк — изменник. Я плюю
В лицо врагам-злодеям.
Пусть кровь Испании падет
На них, на них, кто продает
Отчизну лиходеям!

Пер. Гр. ЛЕВИН

ЗАГУБИЛИ

(Новела)

Розмоклим від нічного дощу шляхом, який вів до міста, прямував, закотивши по коліна холоші, худенький, але ще досить міцний дідок, у накрохмаленій, яскравовимереженій сорочці.

Поверх цієї сорочки на ньому був новенький сірий піджачок, в одвороті якого поблискував значок ворошиловського стрільця. Значок, певно, дуже подобався старому, бо він часто позирав собі на груди, поправляючи під пахвою вузлик, схожий на хлібину, зав'язану в хустку. Але що то була не хлібина, можна було догадатись по тому, як дідок, вибравши сухенький горбик, обережно сідав на своєму вузлику відпочити.

Дорога давалась нелегко, босі ноги розповзалися по слизькій багнюці, старому доводилось нерідко виходити на круті схили і потім повільно спускатися з них, доводилось перебродити воду в долинах і знову йти пісками, чорноземом, глейкою глиною. Але, не зважаючи на все це, дідок ішов веселий. На червонім зморшкуватім обличчі його блукала лукава посмішка, жваві очі пильно схоплювали навколишність.

Волога земля, заросені відсвіжені трави, мокрі дерева прилипло застигли в солодкім чеканні сонця. Іноді тільки якесь дерево ледве помітно здригалось, мов скупане.

На всі лади передзвонювало в хащах птаство, і в тисячні рази, слухаючи цю безладно чудесну мішанину звуків, старий впливався нею, відчував, як просочується вона в його тіло, і воно аж починає ніби бриніти.

Інколи доріжку перебігав хитрий заєць і, помахавши іронічно старому лапкою, ховався в кущах, а дідок, усміхаючись, погрожував йому услід пальцем.

За придорожніми деревами одкривались широкі поля, вкриті полукіпками і скиртами. Де-не-де по них маячили молотарки біля скирт, будки трактористів біля чорних гонів першої ріллі.

Коли старий входив у місто, йому зустрілися військові частини, з яких особливу його увагу притягла танкова. Вибравши поглядом одного з найбравіших танкістів, дідок поздоровкався з ним і спитав:

— Це ж куди? На маневри?

І хоч йому ніхто не відповів, старий залишався задоволений:

— Ну й та-анка.

І, перемінивши в руках вузлик, попростував далі, вглиб міста.

Уздівши першого міліціонера, дідок підійшов до нього, привітався, а коли міліціонер віддав честь, старий подумав, що тут одного «здоров» мало і собі приклав руку до козирка, по праву колишнього партизана...

— Де тут музей? — спитав він міліціонера.

Міліціонер вказав дідусеві на історичний.

Музей ще не одкрився, і ранній відвідувач, сівши під дверима, добродушним оком проводив прохожих, кидав кожному ділове зауваження, взагалі, поводився так, ніби тут йому всі були знайомі чи навіть рідні.

Музей відкрила руда, худорлява дівчина. Дідусь критично оглянув її з ніг до голови.

— Нігті які червоні, фе! — поморщився він. — Яка ж, голубочко, твоя посада?

— Секретар музею.

— Он як. А директор єсть у вас?

— Він скоро буде.

-- Ото його я й пожду.

Дівчина провела діда в директорів кабінет, і старий поважно сів на м'якому дивані. Секретар вийшла займатися своїми справами.

Старий сидів сам у кабінеті. Шафи були позамикані, на столі, крім газет, пишної чорнильниці та олівців, не було нічого,— все ж старому подобалось, що його самого лишили в такому важному кабінеті, не бояться, що він пожаднеться на якусь абищю.

Дідусь уявляв собі директора. Всі директори в нього чомусь зливалися в один образ: суворий товстун з червоною лисиною, з очима, в яких стоїть незмінне запитання: «Чого треба?».

Прийде такий начальник, старий встане перед ним і скаже: «Я, шановний товаришу, з колгоспу такого-то, може чули, я—бувший партизан, німця глушив, діло таке, що...»

Директор прийшов.

«Який з нього у біса директор», — подумав старий. Перед ним, тримаючи в кульку росисті яблука, стояв плечистий юнак у білих штаних і білій безрукавці. М'язисті руки й шия його за-смагли, мов у того цигана, а на грудях... значок ворошиловського стрільця, такий самісінький, як і в діда.

Юнак хрумав соковите яблуко, аж бризкав спід зубів сік, і сміхотливими очима оглядав старого:

— Та ви здалеку, діду? Мабуть, ще й не снідали. Так беріть...

Старик з повагою взяв з кулька найбільше рожевобоче яблуко і спитав юнака, чи не можна б ще і чайку до нього. Принесли чайку і дід почав:

— Угадуй, директор, чого я прийшов до тебе.

— Скажіть самі, бо я поганий угадько.

Дід пройшовся босими ногами по пухкому килиму, підморгнув:

— Знахідку приніс.

— Яку? — швидко підвівся директор.

Старий повільно, вбираючи губами кашкувате пахуче яблуко, розв'язав вузлик і з глухим хряпом поставив на стіл розбиту заіржавлену німецьку каску.

З хвилину стояли мовчки: директор дивився на знахідку з веселим подивом, а старик з радістю, що зумів догодити молодому директорові. Нарешті хлопець простяг міцну руку і обмацав нею холодний, поколений метал.

— Виходить, загубили? — спитав з посмішкою юнак.

— Загубили... як п'ятами накивали, — кусаючи яблуко, спокійно відповів старий. І обое, глянувши одне одному в вічі, зайшлися щирим сміхом, аж значки на грудях танцювали.